

ירושלים, 23.03.2020

לכבוד

מר גיא סמט
מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה

ח"כ זאב אלקין,
השר להגנת הסביבה ולענייני ירושלים

מכובדי, שלום וברכה,

הנדון: עמידה על האכיפה הסביבתית בזמן משבר הקורונה

מכובדי שלום וברכה

- ראשית, כולי תקווה ששלומכם בטוב בימים אלה. מאחל לכם ולכולנו ימים שלווים יותר.
- אני פונה אליכם בנוגע לאכיפה הסביבתית בזמן משבר הקורונה, בעקבות הפרסום על [הארכת לוחות הזמנים לתעשייה](#) בעת המשבר.
- אינני מקל ראש בנוגע לחומרת המצב. כמו ארגונים רבים אחרים, גרינפיס ישראל רותם את ערוצי התקשורת שלו על מנת להעביר את ההנחיות של משרד הבריאות ולעודד רוח של ערבות הדדית ורעות.
- לצד הרוח החיובית, חובתינו בעת הנוכחית לעמוד על המשמר ולוודא שלא יהיה ניצול לרעה של תקופת משבר בה כל הזרקונים וכל האנרגיות מופנות למקום אחד.
- הצעדים שפרסמתם כוללו את הארכת ההיתרים הקיימים ומתן הארכת זמן לדיווח נתוני המפל"ס. לצד אלה פורסם כי "המשרד להגנת הסביבה קיבל פנייה מהתאחדות התעשיינים להימנע מפיקוח יזום על המפעלים (ביקורות פתע). המשרד עדכן את ההתאחדות כי אינו מקבל בקשה זו, אך בשל כוח האדם המצומצם הפועל במפעלים ולנוכח מכלול הנסיבות, בכוונת המשרד למקד את פעילות הפיקוח במקרים שבהם עלולים להיגרם מפגעים ברורים המסכנים באופן משמעותי את הציבור ואת הסביבה. חובה על המפעלים לדווח על אירועים חריגים בכל מקרה, וללא שינוי."
- אנו מברכים על הגישה אך מודאגים ממה שאנו קוראים בין השורות: ראשית, התעשייה יכולה לזהם כי גם אם הפיקוח לא נעלם הוא הופך להיות הדוק הרבה פחות.
- שנית, וזו הנקודה העיקרית, עלולה להיווצר אווירה ציבורית שתרתיע את המשרד להגנת הסביבה לפועל נגד המפעלים המזהמים גם כשזה נדרש בצורה ברורה. הטיעון הקלאסי של התעשייה נגד פיקוח ואכיפה סביבתית היה ונותר שאלה פוגעים בתעסוקה ועלולים להביא לסגירת המפעלים. "הרגולציה הסביבתית הורגת אותנו ותאלץ אותנו לפטר עובדים" הוא טיעון שנשמע לא פעם מראשי התעשיות הכי מזהמת בארץ, גם כשאחוז האבטלה במשק עמד על 4%. כעת, הופך הטיעון לחזק במיוחד ובאופן מאוד טבעי הוא מחליש את המשרד להגנת הסביבה במאבקו נגד המפעלים המזהמים.
- אי לכך ודווקא בתנאי משבר קיימת חשיבות לעמוד על פיקוח הדוק על מזהמים ולנקוט באמצעי אכיפה כשנדרש. אך יתירה מזו, יש ליידע את הציבור במידה והיו חריגות על מנת למנוע את חשיפתן לזיהום אוויר חריג של אוכלוסיות הגרות בקרבת מוקדי פליטות.
- דווקא בתקופה בה כל המשק מתגייס להצלת חיים גם מלאכת הפיקוח על מזהמים מצילה חיים ואסור להרפות ממנה.

בברכה,

ד"ר יונתן אייקנבאום
מנהל גרינפיס ישראל

דוא"ל: jaikhenb@greenpeace.org טל: 052-6010867